

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 87/2020 van 11 september 2020

Betreft: advies over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex (CO-A-2020-078)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer François Bellot, Minister van Mobiliteit, belast met Skeyes en de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen, ontvangen op 16 juli 2020;

Gelet op het verslag van Mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt , op 11 september 2020, het volgende advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 16 juli 2020, heeft de heer François Bellot, Minister van Mobiliteit, belast met Skeyes en de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen (hierna "de verzoeker") gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") om advies uit te brengen over artikelen 19, 66, 70 en 159 van het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex (hierna "het voorontwerp").
2. Het voorontwerp beoogt het omzetten van de richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende **de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem** in de Europese Unie (herziening) (hierna "de richtlijn (EU) 2016/797") en van de richtlijn 2016/798 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 inzake **veiligheid op het spoor** (herziening) (hierna "richtlijn (EU) 2016/798")¹. Volgens de toelichting van de redenen beogen deze twee richtlijnen de herziening van respectievelijk richtlijn 2008/57/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 betreffende de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem in de Gemeenschap en richtlijn 2004/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake de veiligheid op de communautaire spoorwegen en dit, enerzijds voor de duidelijkheid, vanwege de vele wijzigingen die ze hebben ondergaan en anderzijds met het oog op de instelling van één Europese spoorwegruimte. Deze twee richtlijnen maken deel uit van het "vierde Europese spoorwegpakket" dat bestaat uit twee verordeningen en vier richtlijnen.
3. De Autoriteit heeft al diverse adviezen gegeven² over uitvoeringsbesluiten van de wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex (hierna "de Spoorcodex").
4. De adviesaanvraag heeft specifiek betrekking op de volgende artikelen van het voorontwerp:
 - **artikel 19 van het voorontwerp**: dit artikel voegt een nieuw artikel 74/2 toe aan de Spoorcodex. Deze nieuwe bepaling regelt de verwerking van persoonsgegevens die wordt

¹ De wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex zet bovendien de volgende richtlijnen om: richtlijn 2007/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 inzake de certificering van machinisten die locomotieven en treinen op het spoorwegsysteem van de Gemeenschap besturen, zoals gewijzigd door richtlijn 2016/882 van de Commissie van 1 juni 2016 tot wijziging van Richtlijn 2007/59/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de taalvereisten; richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte.

² Met name over het ontwerp van het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 juni 2011 betreffende de vergunning voor treinbestuurders en de registers van vergunningen en bevoegdheidsbewijzen (advies nr. 59/2016 van 23 november 2016), het ontwerp van het koninklijk besluit tot bepaling van de regels met betrekking tot medische onderzoeken en bedrijfspsychologische onderzoeken voor treinbestuurders en treinbegeleiders en van de criteria voor erkenning van personen en centra belast met deze onderzoeken (advies nr. 06/2018 van 17 januari 2018), het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 november 2017 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, met uitzondering van ontplofbare en radioactieve stoffen (advies nr. 172/2019 van 8 november 2019), het ontwerp van het koninklijk besluit betreffende de veiligheidsvergunning, het veiligheidscertificaat en het jaarlijks veiligheidsverslag (advies nr. 191/2019 van 16 december 2019).

uitgevoerd door de veiligheidsautoriteit³ in het kader van haar toezichthoudende taken beschreven in artikel 74/1 in het ontwerp van de Spoorcodex (dat met name artikel 17 van de richtlijn (EU) 2016/798) omzet;

- **artikel 66 van het voorontwerp:** dit artikel wijzigt artikel 113 van de Spoorcodex en vermeldt de relevante informatie en het bewijsmateriaal waarover het onderzoeksorgaan⁴ beschikt met het oog op haar onderzoek in geval van een ongeval of incident. Deze bepaling zet artikelen 20 en volgende van richtlijn (EU) 2016/798 om. Met voorbehoud van enkele aanpassingen zijn de elementen waartoe het onderzoeksorgaan toegang heeft niet gewijzigd door het voorontwerp. De nieuwheid van deze bepaling is dat het Spoorwegbureau van de Europese Unie⁵ (hierna "het Bureau") voortaan samenwerkt met het onderzoeksorgaan wanneer het onderzoek betrekking heeft op voertuigen waarvoor het Bureau een vergunning voor het op de markt brengen heeft afgegeven⁶ of betrekking heeft op spoorwegondernemingen waarvoor het Bureau het uniek veiligheidscertificaat heeft afgegeven⁷. Paragraaf 2 van artikel 113 in het ontwerp regelt de verwerkingen van persoonsgegevens die worden uitgevoerd in het kader van het onderzoek ingesteld door het onderzoeksorgaan.
- **Artikel 70 van het voorontwerp:** dit artikel voegt een nieuw artikel 116/1 toe aan de Spoorcodex om enerzijds de verwerkingen van persoonsgegevens te regelen, die het onderzoeksorgaan samenvoegt met andere onderzoeksorganen of meedeelt aan de belanghebbenden bij het onderzoek overeenkomstig artikel 116 in het ontwerp van de Spoorcodex en anderzijds, waartoe het toegang geeft aan de onderzoeksorganen van andere lidstaten in het kader van de samenwerking bedoeld onder artikel 115 in het ontwerp van de Spoorcodex. Deze bepalingen vloeien voort uit artikelen 22 en 23 van richtlijn (EU) 2016/798.
- **Artikel 159 van het voorontwerp:** dit artikel vervangt artikel 210 van de Spoorcodex dat betrekking heeft op het Nationaal Voertuigenregister. Momenteel is het register op nationaal

³Artikel 3, 9° in het ontwerp van de Spoorcodex, definieert de veiligheidsautoriteit als "de autoriteit belast met taken betreffende de veiligheid en de interoperabiliteit van de spoorwegen of elke instantie die door verschillende lidstaten met deze taken is belast om een uniforme veiligheidsregeling te waarborgen". De veiligheidsautoriteit werd aangewezen door het koninklijk besluit van 22 juni 2011 tot aanwijzing van de veiligheidsinstantie van de spoorwegen. Op basis van artikel 3 van dit besluit neemt de "Dienst Veiligheid en Interoperabiliteit van de Spoorwegen" deze rol op zich.

⁴ Artikel 3, 44° in het ontwerp van de Spoorcodex definieert het onderzoeksorgaan als "de instelling belast met het instellen van onderzoeken inzake ongevallen en incidenten". Deze instelling is het voorwerp van twee koninklijke besluiten: het koninklijk besluit van 16 januari 2007 tot oprichting van een onderzoeksorgaan voor ongevallen en incidenten op het spoor en tot vaststelling van zijn samenstelling en het koninklijk besluit van 22 juni 2011 tot aanwijzing van het onderzoeksorgaan voor ongevallen en incidenten op het spoor, opgericht binnen de FOD Mobiliteit en Vervoer.

⁵ Dit bureau werd ingesteld door de verordening (EG) 881/2004 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een Europees Spoorwegbureau en werd ingetrokken en vervangen door de verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016.

⁶ De vergunning voor het op de markt brengen van een voertuig kan worden afgegeven door het Bureau of door de veiligheidsautoriteit, volgens artikelen 179/4 en volgende in het ontwerp van de Spoorcodex.

⁷ Het uniek veiligheidscertificaat wordt in artikel 3, 16° van de Spoorcodex (zoals gewijzigd door het voorontwerp) gedefinieerd als "het document met als doel aan te tonen dat de betreffende spoorwegonderneming een veiligheidsbeheersysteem tot stand heeft gebracht en veilig kan werken in het beoogde exploitatiegebied". Dit certificaat wordt afgegeven door ofwel het Bureau, ofwel de veiligheidsautoriteit, volgens de procedure voorzien in artikelen 99 tot 104/2 in het ontwerp van de Spoorcodex.

niveau georganiseerd en dit blijft zo tot 16 juni 2024⁸. Deze verplichtingen vloeien voort uit artikel 47 van richtlijn 2016/797. Dit artikel wordt ook aangevuld door een bepaling betreffende de eventuele verwerking van persoonsgegevens in het kader van taken van de veiligheidsautoriteit met betrekking tot het bijhouden van een nationaal register van geautoriseerde voertuigen in België.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a. Rechtsgrond

5. Elke verwerking van persoonsgegevens moet een rechtsgrondslag hebben overeenkomstig artikel 6 van de AVG. Bovendien is de verwerking van specifieke categorieën van persoonsgegevens verboden krachtens artikel 9.1 van de AVG, behalve wanneer een dergelijke verwerking kan worden gebaseerd op een van de gerechtvaardigde redenen van artikel 9.2 van de AVG.
6. Naargelang de verwerkingsverantwoordelijke al dan niet een overheidsinstantie is, berusten de verwerkingen van persoonsgegevens ofwel op artikel 6.1.c) van de AVG (wettelijke verplichting), ofwel op artikel 6.1.e) van de AVG (taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen). De persoonsgegevens worden namelijk verwerkt door de veiligheidsautoriteit en door het onderzoeksorgaan, maar ook door de spoorwegondernemingen of de infrastructuurbeheerder. De veiligheidsautoriteit en het onderzoeksorgaan moeten ook samenwerken met de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg, de veiligheidsautoriteiten en de onderzoeksorganen van andere lidstaten, het Bureau en in voorkomend geval, met de gerechtelijke autoriteiten.
7. De Autoriteit stelt bovendien vast dat de gegevens met betrekking tot gezondheid eventueel ook worden verwerkt door het onderzoeksorgaan in het kader van zijn onderzoekscompetenties (zie artikel 113, §1 in het ontwerp van de Spoorcodex of artikel 66 van het voorontwerp). De verwerking lijkt zich te kunnen baseren op artikel 9.2.g) van de AVG (de verwerking is nodig voor gewichtige redenen van algemeen belang).
8. De Autoriteit herinnert er echter aan dat dezelfde bepaling ook vereist dat de betrokken nationale wetgeving voorziet in "passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de fundamentele

⁸ Volgens de toelichting van de redenen, naar aanleiding van de goedkeuring van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1614 van de Commissie van 25 oktober 2018 tot vaststelling van specificaties voor de voertuigregisters die worden bedoeld onder artikel 47 van richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging en intrekking van beschikking 2007/756/EG van de Commissie, moeten de voertuigen worden geregistreerd in het ingesteld Europees voertuigregister (EVR), maar artikel 7.3 van dit besluit biedt de lidstaten de mogelijkheid om niet over te stappen op het gecentraliseerde systeem van het EVR vóór 16 juni 2024, standpunt dat door België is ingenomen en overeenkomstig de toelichting van de redenen aan het Spoorwegbureau van de Europese Unie is meegedeeld.

rechten en belangen van de betrokken persoon". In dat opzicht stelt de Autoriteit vast dat dergelijke maatregelen wel zijn voorzien in het voorontwerp. Artikel 110, §2, alinea 2 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt namelijk dat de leden van het onderzoeksorgaan zijn onderworpen aan het beroepsgeheim met betrekking tot de informatie die zij bij de uitoefening van hun taken hebben verkregen, artikel 113, §2, alinea 2 in het ontwerp van de Spoorcodex wijst de categorieën van personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens aan (namelijk de hoofdonderzoeker, de assistent onderzoeker, de onderzoekers, alsook hun eventueel administratief personeel) en artikel 113, §2, alinea 3 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat het onderzoeksorgaan een strikt gebruiks- en toegangsbeheer toepast en technische en organisatorische maatregelen voor de bescherming van persoonsgegevens neemt.

9. Artikel 9 van de AVG moet bovendien worden gelezen in samenhang met artikelen 6 van de AVG, 22 van de Grondwet en 8 van het EHRM, wat betekent dat - zelfs als de verwerking van dit type gegevens plaatsvindt onder de controle van een overheidsinstantie - de essentiële elementen van de verwerking van dit type gegevens ook moeten worden vastgelegd in de regelgeving. De naleving van deze verplichting wordt in de volgende punten geanalyseerd.

b. Doeleinden

10. Overeenkomstig artikel 5.1.b) van de AVG mag een verwerking van persoonsgegevens slechts worden uitgevoerd voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

Toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit

11. Artikel 74, 16° in het ontwerp van de Spoorcodex vertrouwt een toezichthoudende taak van de spoorwegondernemingen en van de infrastructuurbeheerder toe aan de veiligheidsautoriteit. Deze toezichthoudende taak wordt beschreven in artikel 74/1 in het ontwerp van de Spoorcodex.
12. In dit verband moet de veiligheidsautoriteit de voortdurende naleving controleren van de wettelijke verplichting van spoorwegondernemingen en de infrastructuurbeheerder bij hun gebruik van een veiligheidsbeheersysteem zoals beschreven in artikelen 89 tot 92 van de Spoorcodex. Als de veiligheidsautoriteit vaststelt dat de houder van een uniek veiligheidscertificaat niet meer voldoet aan de certificeringsvoorwaarden, kan zij dit intrekken of beperken, of aan het Bureau vragen om dit te doen indien het Bureau het certificaat heeft afgegeven. De autoriteit kan ook tijdelijke veiligheidsmaatregelen toepassen (met name de onmiddellijke beperking of opschorting van de betrokken operaties) als zij een ernstig veiligheidsrisico ontdekt. Als de veiligheidsautoriteit vaststelt

dat een infrastructuurbeheerder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van de veiligheidsvergunning, kan zij deze beperken of intrekken.

13. De veiligheidsautoriteit werkt samen met de veiligheidsautoriteiten van andere lidstaten om de toezichthoudende activiteiten te coördineren en om ervoor te zorgen dat alle essentiële informatie wordt gedeeld wanneer een spoorwegonderneming die in België actief is activiteiten in een andere lidstaat uitoefent. Artikel 74/1, §9, alinea 3 bepaalt dat deze samenwerking als doel heeft te zorgen voor voldoende toezicht en de herhaling van inspecties en audits te voorkomen. De veiligheidsautoriteit gebruikt de informatie die is verzameld tijdens de toezichthoudende activiteiten voor de vernieuwing van unieke veiligheidscertificaten en voor de vernieuwing van veiligheidsvergunningen.
14. Het doel dat wordt nagestreefd door de gegevensverwerking voorzien in het kader van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit is ervoor zorgen dat de spoorwegondernemingen en de infrastructuurbeheerder de wettelijke verplichtingen inzake veiligheid continu en permanent naleven en dit door middel van controles achteraf en te zorgen voor een samenwerking met de andere nationale veiligheidsautoriteiten. Deze doeleinden zijn welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd.

Onderzoekstaken van het onderzoeksorgaan en samenwerking met de andere organen

15. Artikel 111 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat het onderzoek ingesteld door het onderzoeksorgaan naar aanleiding van een ongeval of incident, voor zover mogelijk, de veiligheid op het spoor en de preventie van ongevallen beoogt te verbeteren.
16. Artikel 120 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat elk onderzoek naar een ongeval of een incident wordt opgenomen in een verslag dat het doel van het onderzoek aangeeft en, indien nodig, aanbevelingen inzake veiligheid bevat.
17. Het doel dat wordt nagestreefd door de gegevensverwerking in het kader van het onderzoek is welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd.
18. Artikel 115 van het ontwerp van de Spoorcodex regelt de samenwerking met de andere onderzoeksorganen wanneer zich een ongeval of incident heeft voorgedaan dicht bij een grensinstallatie van België of wanneer het niet mogelijk is te bepalen in welke lidstaat van de Europese Unie het ongeval of incident zich heeft voorgedaan. Het bepaalt ook dat de andere onderzoeksorganen toegang kunnen krijgen tot de onderzoeksresultaten.

19. Artikel 116 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat het onderzoek zodanig wordt uitgevoerd dat alle partijen kunnen worden gehoord en, in voorkomend geval, door de resultaten samen te voegen met de andere onderzoeksorganen. De infrastructuurbeheerder, de betrokken spoorwegondernemingen, de veiligheidsautoriteit, het Bureau, de slachtoffers en hun naasten, de eigenaars van beschadigde goederen, de fabrikanten, de hulpdiensten en de personeelsvertegenwoordigers die betrokken zijn bij het ernstig ongeval, het ongeval of het incident en de gebruikers worden regelmatig geïnformeerd over het onderzoek en de voortgang ervan. Het onderzoeksorgaan houdt rekening met de redelijke behoeften van de slachtoffers en van hun naasten en houdt hen op de hoogte van de voortgang van het onderzoek. De elementen van de eventuele mededeling en/of van het lopend gerechtelijk onderzoek mogen echter niet worden meegedeeld zonder toestemming van de gerechtelijke autoriteiten. Wanneer uit de door het onderzoeksorgaan verzamelde aanwijzingen blijkt dat de oorzaak van het ongeval of van het incident bedoeld onder artikel 111 een overtreding is, brengt het onderzoeksorgaan onmiddellijk de politiediensten en de gerechtelijke autoriteiten hiervan op de hoogte.
20. Deze bepalingen regelen de samenwerking met de andere onderzoeksorganen en de communicatie tussen het onderzoeksorgaan en de personen of entiteiten die betrokken zijn bij het onderzoek. Deze doeleinden zijn welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd.

Bijhouden van het nationaal voertuigregister

21. Artikel 210 in het ontwerp van de Spoorcodex (gewijzigd door artikel 159 van het voorontwerp) betreft het nationaal register van voertuigen die op het spoorwegnet in België mogen rijden. Dit register wordt bijgewerkt door de veiligheidsautoriteit. Overweging 56 van richtlijn (EU) 2016/797 bepaalt dat, om redenen van traceerbaarheid en veiligheid, de bevoegde autoriteiten van de lidstaten een Europees voertuignummer aan het voertuig moeten toekennen (het Europees voertuigregistratienummer of "VRN") wanneer de eigenaar van het voertuig hierom verzoekt. De voertuiginformatie moet vervolgens in een voertuigregister worden geregistreerd.
22. Dit doel is gerechtvaardigd, maar dient in het voorontwerp te worden gepreciseerd.

c. Gegevensminimalisatie

Toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit

23. Artikel 74/2, §1, alinea 6 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat "de persoonsgegevens die de veiligheidsautoriteit verwerkt overeenkomstig dit artikel toereikend zijn, ter zake dienen en zich beperken tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze kunnen worden verwerkt". Door eenvoudigweg het principe van minimalisatie van persoonsgegevens te herhalen, biedt deze bepaling geen enkele toegevoegde juridische waarde ten aanzien van de AVG en schendt het bovendien het verbod op overschrijving van de AVG⁹. Deze bepaling moet dus worden geschrapt.
24. In het formulier van de adviesaanvraag geeft de verzoeker met betrekking tot de categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt in uitvoering van artikel 74/2 in het ontwerp van de Spoorcodex aan dat het onmogelijk is om de persoonsgegevens waartoe de veiligheidsautoriteit toegang heeft in haar toezichthoudende taak te voorzien. Het ontbreken van een vermelding van de types of categorieën van persoonsgegevens die zullen worden verwerkt maakt het voor de Autoriteit onmogelijk om een analyse van de naleving van het principe van gegevensminimalisatie uit te voeren, zoals voorgeschreven door artikel 5.1.c) van de AVG. Het betreft een essentiële garantie voor het behoud van de rechten en vrijheden van de betrokken personen. De Autoriteit herinnert eraan dat de categorieën van persoonsgegevens die zullen worden verwerkt in het kader van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit in het voorontwerp moeten worden gepreciseerd.

Onderzoekstaken van het onderzoeksorgaan en samenwerking met de andere organen

25. Wat de (categorieën) van gegevens die worden verwerkt in het kader van de onderzoekstaken betreft, bepaalt artikel 113, §1 in het ontwerp van de Spoorcodex dat bovengenoemd orgaan *"zo snel mogelijk toegang heeft tot de informatie en het bewijsmateriaal dat relevant is voor het onderzoek, en in het bijzonder:*
- 1° de onmiddellijke toegang tot de plaats van het ongeval of het incident alsook tot het betreffend rollend materieel, tot de betreffende infrastructuur en tot de signalerings- en verkeersleidingsinstallaties;*

⁹ Ter herinnering, en zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie het heeft vastgelegd in een vaste rechtspraak, de rechtstreekse toepasselijkheid van de Europese regelgeving verbiedt de overschrijving ervan in het nationale recht omdat een dergelijke procedure "(tot) onduidelijkheid (kan leiden), zowel wat betreft de juridische aard van de toepasselijke bepalingen als wat betreft het moment van inwerkingtreding" (HvJ-EU, 7 februari 1973, Commission c. Italie (C-39/72), Recueil de jurisprudence, 1973, p. 101, § 17). Zie ook en met name HvJ-EU, 10 oktober 1973, Fratelli Variola S.p.A. c. Administration des finances italienne (C-34/73), Recueil de jurisprudence, 1973, p. 981, § 11; HvJ-EU, 31 januari 1978, Fratelli Zerbone Snc c. Amministrazione delle finanze dello Stato, Recueil de jurisprudence (C-94/77), 1978, p. 99, §§ 24-26.

2° het recht om onmiddellijk een lijst met bewijzen te verkrijgen en om te zorgen voor een gecontroleerde verwijdering van het beschadigde materieel, van de installaties of elementen van de infrastructuur voor onderzoek of analyse;

3° de onbeperkte toegang tot de inhoud van de registratietoestellen en boordapparatuur voor het registreren en vastleggen van de activiteit van het signalerings- en verkeersleidingssysteem, alsook de mogelijkheid om dit te gebruiken;

4° de toegang tot de resultaten van het onderzoek van het lichaam van de slachtoffers;

5° de toegang tot de onderzoeksresultaten van het boordpersoneel en van andere leden van het spoorwegpersoneel die bij het ongeval of incident zijn betrokken;

6° de mogelijkheid om vragen te stellen aan het spoorwegpersoneel dat betrokken is bij het ongeval of incident en andere getuigen en het recht om kopieën van verklaringen van deze personen aan andere instanties te verkrijgen;

7° de toegang tot alle relevante informatie of document dat in het bezit is van de infrastructuurbeheerder, de betreffende spoorwegondernemingen, de entiteiten die belast zijn met het onderhoud en de veiligheidsautoriteit”.

Onder voorbehoud van enkele aanpassingen, zijn de elementen waartoe het onderzoeksorgaan toegang heeft dezelfde gebleven als in het vroegere artikel 113 van de codex (dat artikel 20 van bovengenoemde richtlijn 2004/49/EG omzette). De Autoriteit vestigt de aandacht erop dat het onderzoeksorgaan van nature een concrete bevoegdheid bezit om te bepalen of het passend - en noodzakelijk - is om gegevens te verzamelen die relevant zijn voor haar onderzoeken in het licht van de feitelijke elementen waarover zij beschikt. Daarbij moet de gegevensverwerking die het onderzoeksorgaan in dit verband uitvoert, voldoen aan het proportionaliteitsbeginsel (zodat zij verplicht is alleen de gegevens te verwerken die strikt noodzakelijk zijn voor haar onderzoek).

26. Artikel 113, §2, alinea 5 bepaalt dat *"de persoonsgegevens waartoe het onderzoeksorgaan overeenkomstig paragraaf 1 toegang heeft toereikend zijn, ter zake dienen en zich beperken tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor toegang aan het onderzoeksorgaan wordt verleend"*. Zoals hierboven vermeld, door eenvoudigweg het principe van minimalisatie van persoonsgegevens te herhalen, biedt deze bepaling geen enkele toegevoegde juridische waarde ten aanzien van de AVG en schendt deze bovendien het verbod op overschrijving van de AVG. Deze bepaling moet dus worden geschrapt.
27. Uit dit artikel blijkt dat gezondheidsgegevens zouden kunnen worden verwerkt in het kader van de onderzoekstaak van het onderzoeksorgaan (*"5° de toegang tot de onderzoeksresultaten van het boordpersoneel en van andere personeelsleden"*). Voor zover de leden van het onderzoeksorgaan belast zijn met het onderzoeken van spoorwegongevallen en -incidenten (waarvan de oorzaak in bepaalde gevallen van menselijke oorsprong kan zijn en soms verband houdt met de

gezondheidstoestand van de treinbestuurder) en het doen van aanbevelingen om de veiligheid te verbeteren, lijkt de verwerking van dit type gegevens noodzakelijk en evenredig met het doel.

28. De Autoriteit neemt er nota van dat artikel 110, §2 in het ontwerp bepaalt dat de leden van het onderzoeksorgaan onderworpen zijn aan het beroepsgeheim met betrekking tot de informatie die zij bij de uitoefening van hun taken hebben verkregen in het kader van een passende garantie voor de fundamentele rechten en belangen van de betrokken personen. Bovendien bepaalt artikel 113, §2, alinea 3 dat *"het onderzoeksorgaan een strikt gebruiks- en toegangsbeheer toepast en technische en organisatorische maatregelen voor de bescherming van persoonsgegevens neemt"*.
29. Wat de resultaten van het onderzoek van het lichaam van de slachtoffers betreft, voor zover deze personen overleden zijn, herinnert de Autoriteit eraan dat de regels van de AVG niet van toepassing zijn op de persoonsgegevens na het overlijden van de betreffende persoon¹⁰.
30. Bovendien bepaalt artikel 111, §1, 4° in het ontwerp van de Spoorcodex dat het onderzoeksorgaan een database van alle exploitatieongevallen en -incidenten, waartoe de veiligheidsautoriteit toegang heeft, maakt en bijwerkt. Er wordt niet gespecificeerd welke gegevens in de bovengenoemde database moeten worden opgenomen. Deze elementen moeten in het voorontwerp worden gepreciseerd.
31. Artikel 116/1 bepaalt dat *"in het kader van enerzijds de samenvoeging van de resultaten met andere onderzoeksorganen en anderzijds de communicatie van informatie aan de betrokken partijen, in overeenstemming met artikel 116, het onderzoeksorgaan ervoor zorgt dat de persoonsgegevens waartoe het in overeenstemming met artikel 113 in het ontwerp toegang heeft gekregen, worden geanonimiseerd"*. De Autoriteit vestigt de aandacht op het feit dat het begrip *"anonieme gegevens"* gegevens omvat die niet kunnen worden gekoppeld aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon¹¹. De Autoriteit benadrukt dat de identificatie van een persoon niet alleen de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te vinden beoogt, maar ook de mogelijkheid om hem te identificeren door een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking. Het onderzoeksorgaan zal dus de risico's op het vlak van heridentificatie moeten analyseren en dekken¹², alvorens over te gaan tot de communicatie van de gegevens aan andere onderzoeksorganen en aan de betrokken personen, alsook bij de publicatie van zijn onderzoeksverslag (artikel 120 van de Spoorcodex).

¹⁰ Zie overweging 27 van de AVG. Er moet echter aan worden herinnerd dat de gegevens van een overleden persoon ook informatie over andere (nog levende) personen kunnen bevatten. In dit geval blijft de AVG van toepassing op deze persoonsgegevens.

¹¹ Artikel 4.1) van de AVG, *a contrario*

¹² Voor meer informatie hierover, verwijst de Autoriteit naar het advies 05/2014 van de "Artikel 29-werkgroep" over de bescherming van gegevens, voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de anonimiseringstechnieken. Dit advies is beschikbaar via de volgende link: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf.

Bijhouden van het nationaal voertuigregister

32. Artikel 210, §4, alinea 1 bepaalt dat het register de algemene specificaties moet naleven die zijn bepaald in het kader van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1614 van de Commissie van 26 oktober 2018 tot vaststelling van specificaties voor de voertuigregisters die worden bedoeld onder artikel 47 van Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging en intrekking van Beschikking 2007/756/EG van de Commissie. Artikel 210, §4, alinea 2 bepaalt dat *"dit register ten minste de volgende gegevens bevat:*

1° het VRN;

2° de referenties van de EG Verklaring van Overeenstemming en van de entiteit die deze verklaring heeft afgegeven;

3° de referenties van het Europees register van toegestane soorten voertuigen bedoeld onder artikel 179/20, paragraaf 6;

4° de identificatie van de eigenaar van het voertuig en van de houder ervan;

5° de beperkingen voor de manier waarop het voertuig kan worden gebruikt;

6° de referenties van de entiteit die belast is met het onderhoud".

33. Naar aanleiding van een verzoek om aanvullende informatie over de persoonsgegevens die zijn opgenomen in het nationaal voertuigregister, heeft de verzoeker verduidelijkt dat *"bovengenoemd register ten minste de gegevens bevat die worden opgesomd in artikel 210, paragraaf 4, alinea 2 van de Spoorcodex waarvan met name "4° de identificatie van de eigenaar van het voertuig en van de houder ervan;". In dit verband is het mogelijk dat een natuurlijke persoon als contactpunt wordt vermeld, terwijl de eigenaar of houder van een voertuig een rechtspersoon is. Bovendien bevat het nationaal voertuigregister ten minste de gegevens opgenomen in alinea 2, van paragraaf 4 van artikel 210 van de Spoorcodex, zodat het mogelijk is dat andere gegevens waaronder persoonsgegevens in bovengenoemd register worden opgenomen".*

34. Aangezien het in het voorontwerp niet duidelijk is welke gegevens zullen worden verwerkt in het kader van het bijhouden van het voertuigregister, is het voor de Autoriteit niet mogelijk om de proportionaliteitstoets volledig uit te voeren, in overeenstemming met artikel 5.1.c) en 6.1, e) van de AVG. De Autoriteit vraagt de verzoeker om in het voorontwerp duidelijk de persoonsgegevens op te sommen die zullen worden verwerkt in het kader van het bijhouden van het voertuigregister zodat elke betrokken natuurlijke persoon kan zien welke gegevens over hem/haar in dit register worden verzameld of ten minste te verduidelijken welke categorieën van persoonsgegevens in dit verband zullen worden verwerkt en een delegatie aan de Koning te voorzien wat de exacte gegevens die zullen worden verwerkt betreft (gezien de verwerking *a priori* geen aanzienlijke inmenging in de rechten en

vrijheden van de betrokken personen vormt), zonder dat de Regering de bevoegdheid krijgt om de categorieën van gegevens die zijn bepaald door de wetgever aan te vullen of uit te breiden. Deze bepalingen moeten dus worden gewijzigd.

35. Artikel 210, §4, alinea 7 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat de persoonsgegevens die de veiligheidsautoriteit verwerkt overeenkomstig deze paragraaf *"toereikend zijn, ter zake dienen en zich beperken tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze aan haar worden gecommuniceerd"*. Zoals hierboven vermeld, door eenvoudigweg het principe van minimalisatie van persoonsgegevens te herhalen, biedt deze bepaling geen enkele toegevoegde juridische waarde ten aanzien van de AVG en schendt deze bovendien het verbod op overschrijving van de AVG. Deze bepaling moet dus worden geschrapt.

d. Bewaartermijn

Toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit

36. Artikel 74/2, §2, alinea 4 bepaalt dat *"de persoonsgegevens die overeenkomstig §1 worden verwerkt gedurende 10 jaar kunnen worden bewaard vanaf de dag waarop de veiligheidsautoriteit toegang tot deze gegevens heeft gehad en deze heeft opgenomen in het bestand bedoeld in alinea 1. Na deze termijn worden de gegevens vernietigd of geanonimiseerd"*.
37. Naar aanleiding van een verzoek om aanvullende informatie heeft de verzoeker de reden van deze bewaartermijn verduidelijkt:

"Artikel 74/2, paragraaf 2, alinea 4 van de Spoorcodex bepaalt een bewaartermijn van 10 jaar van de persoonsgegevens waarvan de veiligheidsautoriteit op de hoogte was in het kader van haar toezichthoudende taak. Het doel van deze toezichthoudende taak is ervoor te zorgen dat de spoorwegondernemingen, de infrastructuurbeheerder, ... de wettelijke verplichtingen inzake veiligheid (bijvoorbeeld het behoud van een veiligheidsbeheersysteem zoals bepaald in de Spoorcodex) continu en permanent naleven en dit door middel van controles achteraf.

In het kader van deze taak is het mogelijk dat de veiligheidsautoriteit het nodig acht om persoonsgegevens te bewaren om met name te zorgen voor een opvolging in het kader van haar toezichthoudende taken (controleren of de personen die betrokken zijn bij een controle dit niet eerder waren in het kader van een vorige controle, contactpersonen, ...). In dit verband moet in de bepaling in kwestie worden verduidelijkt dat de bewaring van persoonsgegevens niet automatisch is, maar dat deze mogelijk is ten aanzien van de behoeften van de veiligheidsautoriteit in het kader van haar toezichthoudende taak.

Een bewaartermijn van tien jaar werd vastgesteld zodat deze traceerbaarheid kan worden gewaarborgd voor een periode die voldoende wordt geacht voor de veiligheidsautoriteit om haar toezichthoudende taak tot een goed einde te brengen.

Er kan echter wel worden overwogen om, indien de Gegevensbeschermingsautoriteit het nodig acht, de bewaartermijn te verkorten tot vijf jaar, de termijn die overeenkomt met de geldigheidsduur van de unieke veiligheidscertificaten die zijn afgegeven aan de spoorwegondernemingen en van de veiligheidsvergunning die is afgegeven aan de infrastructuurbeheerder. Aangezien de toezichthoudende taken van de veiligheidsautoriteit verband houden met het feit dat de spoorwegondernemingen en de infrastructuurbeheerder moeten beschikken over de certificaten en vergunning in kwestie, kan worden overwogen om de bewaartermijn van de persoonsgegevens die door de veiligheidsautoriteit worden verwerkt in het kader van haar toezichthoudende activiteit over te nemen van de geldigheidsduur van de unieke veiligheidscertificaten en van de veiligheidsvergunning, namelijk vijf jaar. Het is echter niet mogelijk om een kortere termijn te bepalen met het risico op het nutteloos maken van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit”.

38. Artikel 5.1.e) van de AVG vereist dat persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren voor een periode die niet langer is dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

39. Voor zover de “opvolging” en de “traceerbaarheid” waarnaar de verzoeker verwijst geen deel lijken uit te maken van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit, is de Autoriteit van oordeel dat de bewaartermijn die in het voorontwerp is voorzien dus moet worden verkort tot de bewaartermijn die strikt noodzakelijk is voor het nagestreefde doel, ofwel vijf jaar volgens de verzoeker tenzij het uniek veiligheidscertificaat of de veiligheidsvergunning wordt verlengd; om te voorkomen dat in deze gevallen onmiddellijk na de verwijdering enkele maanden van tevoren opnieuw gegevens moeten worden verzameld.

Onderzoekstaken van het onderzoeksorgaan en samenwerking met de andere organen

40. Artikel 113, §3 in het ontwerp van de Spoorcodex *“De persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de uitoefening van de taken bedoeld onder artikelen 111 en 112 worden gedurende vijftig jaar bewaard vanaf de dag waarop het onderzoeksorgaan toegang heeft gehad tot deze gegevens en deze heeft opgenomen in het bestand bedoeld in paragraaf 2, alinea 1. Na deze termijn worden de gegevens vernietigd of geanonimiseerd”.*
41. Naar aanleiding van een verzoek om aanvullende informatie heeft de verzoeker de volgende verduidelijkingen over de bewaartermijn gecommuniceerd:

"Artikel 113, paragraaf 3 van de Spoorcodex bepaalt namelijk een bewaartermijn van 50 jaar. Het Onderzoeksorgaan heeft als taak te zorgen voor de veiligheid op het spoor door onderzoeken te voeren naar spoorongevallen en -incidenten, door de informatie over de aan hem gemelde spoorongevallen en -incidenten in een database bij te houden.

In het kader van haar taken verzekert het Onderzoeksorgaan ook een traceerbaarheid van de personen die zijn betrokken in de verschillende spoorincidenten en -ongevallen die het orgaan moet analyseren om een opvolging te kunnen uitvoeren en te kunnen controleren of deze personen niet herhaaldelijk betrokken zijn bij spoorongevallen of -incidenten.

Hiervoor is het bijgevolg nodig dat het Onderzoeksorgaan persoonsgegevens waarvan het in het kader van een onderzoek kennis heeft gekregen bewaart gedurende een periode die gelijk is aan de duur van de loopbaan van de betrokken persoon, daarom werd een duur van 50 jaar bepaald. Een werkwijze volgens dewelke het Onderzoeksorgaan persoonsgegevens zou bewaren tot het daadwerkelijke einde van de loopbaan van de betrokken personen kan in dit geval niet worden overwogen omdat er momenteel geen communicatiesysteem van dergelijke gegevens bestaat tussen het Onderzoeksorgaan en de ondernemingen die de betrokken personen tewerkstellen en omdat het materieel en functioneel niet mogelijk is om een dergelijk systeem in de toekomst te voorzien gezien de beperkingen op het vlak van financiën en beheer die dit zouden inhouden aan de kant van het Onderzoeksorgaan en de betreffende ondernemingen".

42. Voor zover een communicatiesysteem niet kan worden opgezet en deze zeer lange bewaartermijn noodzakelijk is, moet er, ofwel in het voorontwerp zelf, ofwel in de toelichting van de redenen, zeer concreet en duidelijk worden aangegeven waarom een dergelijke uitzonderlijk lange bewaartermijn gerechtvaardigd is.
43. Artikel 116/1, §2, alinea 8 bepaalt dat "Persoonsgegevens die overeenkomstig alinea 2 aan andere onderzoeksorganen worden gecommuniceerd en in het kader van een speciaal en beveiligd bestand overeenkomstig alinea 4 worden opgenomen, slechts toegankelijk zijn voor andere onderzoeksorganen gedurende de termijn die nodig is voor het onderzoek. Na deze termijn worden de gegevens vernietigd of geanonimiseerd". In het licht van artikel 6.3 van de AVG beveelt de Autoriteit aan de verzoeker aan om in het voorontwerp de maximale bewaartermijn (of ten minste de criteria voor het bepalen van deze termijn) waarin de persoonsgegevens zullen worden bewaard te vermelden.

Bijhouden van het nationaal voertuigregister

44. Wat de bewaartermijn van gegevens betreft, bepaalt artikel 102, §4, alinea 11 dat *"de verwerkte persoonsgegevens worden bewaard tot het moment waarop het voertuig waarvan de gegevens werden gecommuniceerd vernietigd wordt of het moment waarop de registratie van het voertuig definitief wordt ingetrokken. Na deze grenzen worden de persoonsgegevens die in het register zijn opgenomen vernietigd of geanonimiseerd"*. In het licht van artikel 6.3 van de AVG beveelt de Autoriteit aan de verzoeker aan om in het voorontwerp een maximale bewaartermijn (of ten minste de criteria voor het bepalen van deze termijn) waarin de persoonsgegevens zullen worden bewaard te vermelden.

e. Verwerkingsverantwoordelijke

Toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit

45. Artikel 74/2 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat de veiligheidsautoriteit de verwerkingsverantwoordelijke is voor de gegevens die ze zal verwerken in het kader van haar toezichthoudende taken in overeenstemming met artikel 74/1.
46. De Autoriteit maakt van de gelegenheid gebruik om eraan te herinneren dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken passend moet zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden¹³. Voor elke verwerking van persoonsgegevens moet worden gecontroleerd of zij het doel waarvoor zij worden verwerkt, nastreeft en of zij controle heeft over de middelen die worden gebruikt om dat doel te bereiken.
47. Het voorontwerp vermeldt ook verwerkingen waarbij het niet duidelijk is wie de verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke of verwerker is. Dit aspect moet worden verduidelijkt met het oog op de uitoefening van de rechten die zijn toegekend door de AVG (artikelen 12 tot 22 van de AVG) alsook met het oog op de eventuele toepassing, naargelang het geval, van artikel 26 van de AVG of van artikel 28 van de AVG. De Autoriteit beoogt in het bijzonder:
- artikel 74/1, §4 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat de controle van de naleving van de regels voor werk-, rij- en rusttijden die van toepassing zijn op de treinbestuurders

¹³ Immers, zowel de Artikel 29-werkgroep - voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming - als de Autoriteit hebben de noodzaak benadrukt om het concept van verwerkingsverantwoordelijke te benaderen vanuit een feitelijk perspectief. Zie: Artikel 29-werkgroep, Advies 1/2010 over de begrippen "voor de verwerking verantwoordelijke" en "verwerker", 16 februari 2010, p. 9 (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_nl.pdf) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *De stand van zaken van de begrippen van voor de verwerking verantwoordelijke/verwerker ten aanzien van de EU-verordening 2016/679 betreffende de bescherming van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen* voor vrije beroepen zoals advocaten, p.1..(https://www.autoriteprotectiondonnees.be/sites/privacycommission/files/documents/Notions_RT_ST.pdf).

wordt verzekerd door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg (uitgezonderd het geval bepaald in artikel 74, 15°). In het kader van zijn taken werkt de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg samen met de veiligheidsautoriteit zodat deze haar toezichthoudende functie van de veiligheid op het spoor kan vervullen.

- Artikel 74/1, §9 in het ontwerp van de Spoorcodex (zoals ingevoegd door artikel 18 van het voorontwerp) bepaalt een samenwerking met de veiligheidsautoriteiten van andere lidstaten om hun toezichthoudende activiteiten te coördineren, om de uitwisseling van essentiële informatie over een spoorwegonderneming te verzekeren, in het bijzonder met betrekking tot de bekende risico's en de veiligheidsprestaties ervan, alsook de uitwisseling van informatie met het Bureau.

Onderzoekstaken van het onderzoeksorgaan en samenwerking met de andere organen

48. Artikel 113 van de Spoorcodex (zoals gewijzigd door artikel 66 van het voorontwerp) bepaalt dat het onderzoeksorgaan verwerkingsverantwoordelijke is voor de gegevens die in het kader van het onderzoek worden verwerkt.
49. Artikel 115 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt daadwerkelijk dat een ongeval of een incident door het onderzoeksorgaan moet worden onderzocht wanneer dit zich op Belgisch grondgebied voordoet. Echter, wanneer zich een ongeval of incident heeft voorgedaan dicht bij een grensinstallatie van België of wanneer het niet mogelijk is om te bepalen in welke lidstaat van de Europese Unie het ongeval of incident zich heeft voorgedaan en dit in België zou kunnen zijn, overlegt het onderzoeksorgaan met zijn collega's om het orgaan te bepalen dat het onderzoek zal uitvoeren of om overeen te komen het onderzoek in samenwerking uit te voeren. Wanneer het Belgische onderzoeksorgaan is aangewezen, laat dit orgaan de andere betrokken organen deelnemen aan het onderzoek en toegang hebben tot alle resultaten ervan.
50. Bovendien bepaalt artikel 113, §1, alinea 2 in het ontwerp van de Spoorcodex dat het Bureau samenwerkt met het onderzoeksorgaan wanneer het onderzoek betrekking heeft op voertuigen waarvoor het Bureau een vergunning heeft afgegeven of op spoorwegondernemingen waaraan het een certificaat heeft afgegeven. Het Bureau bezorgt zo snel mogelijk alle gevraagde informatie of dossiers aan het onderzoeksorgaan en geeft op verzoek uitleg.
51. Er moet worden bepaald in welke hoedanigheid deze andere entiteiten tussenbeide komen: zijn zij verwerkingsverantwoordelijken, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers? Dit moet in het voorontwerp worden verduidelijkt om de uitoefening van de rechten van de betrokken personen zoals vermeld in artikelen 12 tot 22 van de AVG te vergemakkelijken, zoals hierboven bepaald.

Bijhouden van het nationaal voertuigregister

52. Artikel 210, §4 in het ontwerp van de Spoorcodex bepaalt dat de veiligheidsautoriteit de verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens is overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679, voor de gegevens die zijn opgenomen in het nationaal voertuigregister. De Autoriteit neemt hier akte van.

f. Beperking van de rechten van de betrokken personen

53. Artikelen 74/2, §2, 113, §2, 116/1, §2 en 210, §4 in het ontwerp van de Spoorcodex bepalen dat de betrokken personen beschikken over een recht op toegang en rechtzetting van de gegevens die op hen betrekking hebben en dat in geval van verzoek om rechtzetting de verwerkingsverantwoordelijke elke ontvanger aan wie de persoonsgegevens zijn verstrekt in kennis stelt van elke uitgevoerde rechtzetting van persoonsgegevens, tenzij een dergelijke communicatie onmogelijk blijkt of een onevenredige inspanning vergt.
54. In het formulier van de adviesaanvraag geeft de verzoeker aan dat deze artikelen een beperking van de rechten van de betrokken persoon bepalen, want *"alleen de verplichtingen van transparantie en informatie van de verwerkingsverantwoordelijke, het recht op toegang, op rechtzetting, op kennisgeving in geval van rechtzetting van de betrokken personen, zijn behouden. De overige rechten van deze personen werden onverenigbaar geacht met de nagestreefde doelen: de bewaring en de analyse van de gegevens met betrekking tot de veiligheid op het spoor en tot de manier waarop de betrokken actoren de verplichtingen van het rechtskader inzake veiligheid toepassen"*.
55. Voor zover de verzoeker voorziet om een beperking van de rechten van de betrokken personen in het voorontwerp op te nemen, herinnert de Autoriteit eraan dat artikel 23 van de AVG de lidstaten toestaat de reikwijdte van de rechten van de betrokken personen te beperken, op voorwaarde echter dat deze beperking de essentie van de fundamentele rechten en vrijheden respecteert en dat ze in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel vormt om een van de gerechtvaardigde doelen vermeld in artikel 23.1 van de AVG te bereiken.
56. Elke wetgevingsmaatregel die beperkingen van de rechten van de betrokken persoon bepaalt, moet ten minste specifieke bepalingen inzake de in artikel 23.2 van de AVG vermelde elementen bevatten, namelijk:
 - de doeleinden van de verwerking of van de categorieën van de verwerking,

- de categorieën van persoonsgegevens,
- de reikwijdte van de ingevoerde beperkingen,
- de garanties die zijn bedoeld om misbruik of onrechtmatige toegang of overdracht te voorkomen,
- de bepaling van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (of van de categorieën van verwerkingsverantwoordelijken),
- de bewaartermijnen,
- de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen en
- het recht van de betrokken personen om te worden geïnformeerd over de beperking.

57. Al deze elementen zijn niet opgenomen in het voorontwerp zodanig dat er verduidelijkingen moeten worden aangebracht en het voorontwerp in dit opzicht opnieuw moet worden geformuleerd en in het voorontwerp eventueel moet worden verduidelijkt voor welke specifieke doeleinden deze beperking van de rechten van de betrokken personen is bepaald (van de doeleinden vermeld in artikel 23.1 van de AVG).

58. De Autoriteit herinnert eraan dat de beperkingen van de rechten van de betrokken personen strikt noodzakelijk moeten zijn om het nagestreefde doel te bereiken. De noodzaak en de evenredigheid van deze beperkingen moeten dus op restrictieve wijze worden geïnterpreteerd¹⁴.

g. Communicatie aan derden

59. De Autoriteit neemt er nota van dat artikel 74/1, §4 in het ontwerp van de Spoorcodex een samenwerking tussen de veiligheidsautoriteit en de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg voorziet voor de controle van de veiligheid op het spoor, meer bepaald voor de controle van de naleving van de regels voor werk-, rij- en rusttijden die van toepassing zijn op de treinbestuurders. Het is in het voorontwerp niet duidelijk of deze samenwerking een toegang tot deze persoonsgegevens door de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg inhoudt. In voorkomend geval zou dit duidelijker moeten worden bepaald in het voorontwerp. Bovendien moeten de volgende zaken worden bepaald (in het voorontwerp of in de regelgeving waarop de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg zich baseert voor het verwerken van de gegevens in kwestie): alle essentiële elementen van de verwerkingen van gegevens die door derden worden uitgevoerd (d.w.z. hun doeleinde, de categorieën van gegevens, de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke, de categorieën van betrokken personen, de maximale bewaartermijn, de eventuele ontvangers van de gegevens en in voorkomend geval, de beperkingen van de rechten van de personen) gezien het doeleinde van de verwerking bestaat uit de "controle van de naleving van de regels voor werk-, rij- en rusttijden die

¹⁴ Advies nr. 34/2018 van 11 april 2018 inzake een voorontwerp van wet tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG en meer bepaald overwegingen 36 tot 38 ervan.

van toepassing zijn op de treinbestuurders” wat een aanzienlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokken personen zou kunnen vormen.

60. Volledigheidshalve vestigt de Autoriteit de aandacht op het feit dat voor de toegang tot persoonsgegevens afkomstig van een federale overheidsinstantie vooraf een **protocol van akkoord** moet worden gesloten, in overeenstemming met artikel 20 van de WVP. In het geval dat de verwerkingsverantwoordelijken, zender en ontvanger van de gegevens, niet tot een akkoord kunnen komen, moet de gegevensstroom in principe het voorwerp uitmaken van een voorafgaande beraadslaging van de kamer federale overheid van het Informatieveiligheidscomité (uitgezonderd punctuele mededeling van gegevens of uitgezonderd regelgevende normen waarin de voorwaarden van de gegevensstroom worden gespecificeerd, zoals de doeleinden, de categorieën van gegevens en de ontvangers van de gegevens)¹⁵.

**OM DEZE REDENEN,
is de Autoriteit**

van mening dat de volgende aanpassingen noodzakelijk zijn:

- in het voorontwerp het doel dat wordt nagestreefd door het bijhouden van het voertuigregister verduidelijken;
- artikel 74/2, §1, alinea 6 in het ontwerp van de Spoorcodex dat het principe van gegevensminimalisatie overschrijft, verwijderen;
- in het voorontwerp preciseren welke categorieën van persoonsgegevens zullen worden verwerkt in het kader van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit;
- artikel 113, §2, alinea 5 in het ontwerp van de Spoorcodex dat het principe van gegevensminimalisatie overschrijft, verwijderen;
- de categorieën van persoonsgegevens die zullen worden verwerkt in het kader van de toezichthoudende taak van het onderzoeksorgaan preciseren;
- de gegevens die moeten worden opgenomen in de database van alle exploitatieongevallen en - incidenten bedoeld onder artikel 111, §1, 4° in het ontwerp van de Spoorcodex preciseren;
- de categorieën van gegevens die moeten worden opgenomen in het voertuigregister preciseren;
- artikel 210, §4, alinea 7 in het ontwerp van de Spoorcodex dat het principe van gegevensminimalisatie overschrijft, verwijderen;

¹⁵ Zie artikel 35/1 van de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator.

- een bewaartermijn van vijf jaar bepalen voor de gegevens die worden verwerkt in het kader van de toezichthoudende taak van de veiligheidsautoriteit;
- de reden aangeven waarom een bewaartermijn van vijftig jaar gerechtvaardigd is voor de gegevens die worden verwerkt in het kader van de onderzoekstaken van het onderzoeksorgaan;
- een maximale bewaartermijn bepalen (of ten minste de criteria voor het bepalen van deze termijn) waarin de verzamelde gegevens worden bewaard in een bestand dat ter beschikking wordt gesteld van de andere onderzoeksorganen zoals bepaald in artikel 116/1, alinea 8 in het ontwerp van de Spoorcodex;
- in het voorontwerp een maximale bewaartermijn opnemen (of ten minste de criteria voor het bepalen van deze termijn) waarin de persoonsgegevens in het voertuigregister worden bewaard;
- in het voorontwerp aangeven in welke hoedanigheid de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg en de veiligheidsautoriteiten van andere lidstaten en het Bureau tussenbeide komen in het kader van de toezichthoudende taken van de veiligheidsautoriteit (verwerkingsverantwoordelijken, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers);
- in het voorontwerp aangeven in welke hoedanigheid de andere onderzoeksorganen en het Bureau tussenbeide komen in het kader van de samenwerking voorzien in artikelen 113, §1, alinea 2 en 115 in het ontwerp van de Spoorcodex;
- specifieke bepalingen inzake de in artikel 23.2 van de AVG vermelde elementen voorzien in het voorontwerp en in het voorontwerp verduidelijken voor welke specifieke doeleinden de beperking van de rechten van de betrokken personen is voorzien (van de doeleinden vermeld in artikel 23.1 van de AVG).

(get.) Alexandra Jaspar

Directeur van het Kenniscentrum